

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posilana, osmrtnice in javne zahvale do mači oglašiti se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

„Edinost“
zhiša enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.
Naročnina znaša:
Za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.
Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvc.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.)

Telefon št. 870.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Vabilo na naročbo.

S 1. marcem 1900 odpremo novo naročbo na »Edinost«, katera stane:
v Trstu (na dom pošiljana) in za vse Avstro-Ogersko:

24 kron za vse leto,
12 „ „ pol leta,
6 „ „ četrt leta,
2 kroni na mesec;

za zunanje deželi:

36 kron za vse leto.

za pol, četrt leta in na mesec pa razmerno.

Kdor izmed zunanjih naročnikov naroči »Edinost« na tamošnji pošti, dobi jo za 18 kron; to pa vsled tega, ker nam ni treba lista frankirati (5 stot. za vsako številko), marveč dotični naročnik plača poštino naravnost tamošnji pošti, ali poština se izdatno zniža.

Posamične številke lista se prodajajo v Trstu v mnogih tobakarnah po 6 stotink (3 kr.), v Gorici pa po 8 stotink (4 kr.)

List se zamore z vsakim dnem naročiti.

One naročnike pa, ki so zaostali s plačilom naročnine, uljudno prosimo, da nemudoma storijo svojo dolžnost.

Uprava „Edinosti“

v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Nov udarec.

Udarec za udarec dobiva slovansko prebivalstvo Istre od gospodujoče italijanske oligarhije. Osar tutto — vsako sredstvo, zakonito ali nezakonito, mora pomagati, da manjšina prebivalstva obdrži gospodarstvo in političsko premoč nad večino. Sempre avanti — vedno naprej na poti nasilstva in korupcije, tako dolgo, da bo že itak izmolzeno slovansko prebivalstvo Istre popolnoma uničeno.

To sti gesli gospodujoče italijanske oligarhije in teh gesel se ista tudi strogo in dosledno drži, izvajajoča ju kjerkoli ju more. Posledica temu izvajanju so šolske takse, posledica temu gonja proti hrvatskemu gimnaziju v Pazinu in ustanovitev italijanskega realnega gimnazija v imenovanem mestu.

Vreden svojih prejšnjih drugov je zakon, sklenjen v lanskem zasedanju deželne zbornice istrskega, v stvari povračanja stroškov za bolnike.

Člen I. in II. omenjenega zakona, ki je dne 1. januarja t. l. stopil v veljavo, se glasi sledeče.

Čl. I.

Deželni zaklad je dolžen, založiti javnim bolnišnicam zdravilne in oskrbne stroške neimovnih oseb, ki imajo domovno pravico v kaki občini istrski.

PODLISTEK

Zeleni listi.

A. Z. Atanazijev.

Pot k sreči.

Poznal sem moža, ki je bil vedno vesel in dobre volje. Nobena nezgoda, pa bila še tako velika, ni predrugačila duševnega razpoloženja njegovega.

»Prosim, kako to, da vse težave sveta prehajajo mimo vas, kakor sence: brez sledij in vplivov?« sem ga vprašal nekega dne.

»O, to je popolnoma naravno!« je odgovoril. »Ljudje hrepenijo po trajnem veselju, ne res?«

»Da.«

»Kaj pa je veselje?«

»Veselje je tihota poželenj?«

»Dobro . . . Kaj pa je tihota poželenj?«

»Tihota poželenj je zadovoljstvo.«

»Kaj pa je zadovoljstvo?«

»Zadovoljstvo je sreča.«

»Izvrstno . . . Kolikor več spolnjenih po-

Čl. II.

Domovne občine morajo povračati deželnemu zakladu polovico zdravilnih in oskrbnih stroškov, kar jih je isti založil javnim bolnišnicam za neimovite bolnike. (Prepisano iz dež. zakonika za Primorje.)

Sam na sebi je ta zakon povsem nedolžen, v resnici pa je slovanskim občinam, in slovanskemu prebivalstvu Istre sploh, zadan žnjim velikansk udarec.

Dozdaj je namreč deželni zalog plačeval štiri petine bolniških stroškov, a ostalo petino občina. Zato so občine navadno vsakemu bolniku izdajale ubožni list in to tudi takim, ki so morda imeli majhno premoženje, ker vsa dežela pač laglje plačuje, nego siromak sam. Ono petino so naše slovanske občine seveda redno povračale deželnemu odboru, dočim so italijanske občine delale kakor se jim je baš poljubilo. . . .

V bodoče bo to drugače. Ker bi slovanske občine, po dosednji praksi, ne zmogle teh povečanih stroškov, se bodo tudi čuvali izdajati ubožne liste takim, ki imajo nekaj premoženja. In trpel bo vsled tega seveda v prvi vrsti ubogi istrski kmet — trpin!

V italijanskih občinah bo to seveda drugače. Kakor iste dosedaj niso ničesar povračale deželnemu zalogu, tako ostane tudi v bodoče. . . .

Slovani Istre pa so zopet enkrat občutili geslo: Sempre avanti, — vedno naprej, dokler ne bo uničen slovanski živelj Istre. . . . Vendar: Upajmo da tudi ta udarec slovanskemu življu italijanskega gospodstva v Istri ne reši tako ljuto zasluženega propada.

Slavoljub Podslapinsky.

Trst, dne 24. februarja 1900.

»Slov. Narod« na delu proti »Edinosti«. Hevrek! Zdaj nas je dal! Kar sapo nam zapira! Zdal nas je zalotil! »V tem ko se utika — »Edinost« namareč — v vsako malenkost, ko hoče povsod vmes govoriti, tudi tam, kjer ni prav nič treba, se tu, ko smo prizadeti tržaški Slovenci sami, in to pri jedni najvažnejših naših naprav, ne zgane.«

No, skušajmo vendar, da-li ne bi bilo možno izpregovoriti besedico v svojo obrambo.

Zaključek, ki ga je imel »Narod« — to se umeje — takoj pri sebi na dlani, ni mogel biti drugi, nego tisti jednostavni, navadni: »Edinost« skuša kranjski napredni stranki polena pod noge metači, »Edinost« klečplazi za milost klerikaleev tudi tedaj, kadar se je dogodil resničen škandal.

željenj toliko več zadovoljstva; kolikor več zadovoljstva, toliko več sreče.

»Da, popolnoma logično.«

»Seveda je logično, če prav ravnamo nasprotno ter z vednim nezadovoljstvom razpravljamo svojo srečo, ker mislimo, da bi drugače bilo boljše za naš obstanek.«

Tako sicer mislimo, če prav ni tako, kajti nasledki kakega namišljenega dogodka niso vedno taki, kakoršne ustvarjajo naše domišljije. Bodočnost zakriva marsikaj in prej nevidni faktorji pokvarjajo račune. Bodočnost pa je ravno ona točka, po kateri merimo višino veselja, pričakovanega vsled namišljenosti. Zato pa hrepenenje po boljšem ni drugo, nego le domnevanje, katero se lahko uresniči ali pa ne. Sploh pa z domnevanjem zavedamo le nepravno stran . . .

»Prijatelj! Ako me umeš, priti moraš do zaključka, da je nespametno hrepeneti po boljšem, nego je ono, ki se vrši, kajti za onega, ki se pokori usodi, božji volji, skrbi Bog tudi v najmanjši stvari ter ga dovaja napredovalno do zadovoljstva in sreče.«

Ne, ne smemo delati krivice s tem, da pripovedujemo le pol resnice. Kar smo rekli, je res natisnjeno v »Slov. Narodu« od minole sobote, ali je natisnjeno v dopisu iz tržaške okolice.

Da, dogodil se je res škandal, to priznajemo. Da-li se je o tem škandalu govorilo »po gostilnah in kavarnah«, tega ne vemo, to pa vemo da smo bili o tem škandalu obveščeni takoj, nemudoma, in iz boljega in kompetentnejega vira, nego so pogovori po kavarnah in gostilnah.

No, povejmo prej, kakov je ta resnični škandal, ki se je dogodil, in o katerem govorijo v »Slov. Narodu« tudi dober znanec naš — schöne Maske, wir kennen dich!

Dopisnik v »Narodu« pripoveduje torej, kako potrebno je bilo, da so si tržaški Slovenci ustanovili svojo kmetijsko družbo, ker laška, od države razmeroma bogata »subvencijonirana »Agraria« ni še nikdar storila ničesar za okoličanskega kmeta. (Drugega kmeta pa na okoličanskem ozemlju itak ni.) Pripoveduje, kako je naša družba — vzle vsej nedobrotosti na tržaškem namestništvu — vendar dobivala nekaj podpore od centralne vlade.

Letos pa da je odtegnjena vsaka podpora!! Dopisnik očitno »Slovanski kmetijsko-narodni zvezi« da ni ničesar storila za našo družbo, a državnemu poslanecu Povšetru očitno še posebej, da niti odgovoril ni na pisma družbe.

Potem pa sledi v »Narodu« gori označeni napad na »Edinost«. No, gori smo se le malec pošalili, ko smo rekli, da nam je sapo zaprlo, kajti le redkokedaj nam je bil odgovor tako lahek, kakor v tem slučaju.

Kakor že rečeno: mi smo bili takoj onega dne, ko je došla od vlade neugodna rešitev, obveščeni o tem po zaupniku iz odbora »Kmetijske družbe«. V tem našem novem prepiru z »Narodom« morda ni brez pomena dejstvo, da mož, ki je došel v naše uredništvo, stoji na onem krilu tržaškega slovenstva, ki je po svojem mišljenju najbolj oddaljeno od stranke gospoda Povšeta, torej mož, ki ne more biti sumljiv niti »Narodu«. A ta mož ni došel k nam samo z obveščanjem, da je vlada naši kmetijski družbi odtegnila podporo, ampak tudi s prošnjo v imenu odbora, naj za sedaj ne pišemo nič o tem, dokler odbor sam ne ukrene, kar in kakor se mu bo videlo umestno.

Ste-li čuli, o slavnega gospoda, naši — sovražniki v Ljubljani?! Smo-li mogli drugače, nego da smo v stvarih kmetijske družbe respektirali decidirano priobčeno željo —

Velikomestna čast.

Iz »Prosvjete«. Po Rikardu Kataliniću Jeretovem.

— Čitaj . . .

Monsieur Paul je vzel pismo, katero mu je ponudil prijatelj in jel čitati.

— Kaj praviš?

— Bah, anonimna denunciacija!

— Ni, mislim, da je resnica. Glava mi hoče počiti. Moja žena, oni angelj, kdo bi rekel? A mogoče je to kakov nedonki dijačič pesnik bohémien. Veruj mi, osvetim se. Čast nad vse.

— Pa kaj hočeš storiti?

Popoludne pridem na kraj, označen v pismu.

— Ne hodi, bode laž.

— Čast — osvetim se —

— Bon jour, Pierre . . .

— Adieu, Paul . . . Razstala sta se.

* * *

In Pierre je sel na označeni kraj v park Monceau. Pazljivo je gledal izza vejevja, da ju opazi neopazovan. Resnica! Zagledal je svojo ženo. S kom? S Paulom! In moj

kmetijske družbe?! Smo-li smeli hoditi navskriž možem, ki nosijo odgovornost za družbo, resnim, ~~resničnim~~ možem, možem, kakor so Ivan Gorup, ~~Wormeli~~ Gorup, dr. Matej Pretner, dr. Simon Pertot itd., možem, obrekovanim sicer — javno in v zasebnih pismih — od izvestnih ljudij, možem, pred katerimi pa mi v spoštovanju snemamo klobuke?! Merili bi, da odgovor na to vprašanje je že dan sam po sebi. In nam se zdi — kolikor poznamo stvari — da »Narod« ne sme pričakovati posebne hvaležnosti od strani odbora kmetijske družbe. »Slovanski Narod« naj gleda le, da si baš v tem slučaju ne opeče svojih prstov, naj gleda, da ne pride na dan, kako so nedobrotnost do naše vrle kmetijske družbe v izvestnih kranjskih konservativnih krogih izzvali se svojimi zavratnimi intrigami infernalno zlobni ljudje, na katere se — v posebnih slučajih rad sklicuje tudi — »Slovanski Narod«. Mi ne vemo, kaj in kako misli ukreniti odbor naše kmetijske družbe, to pa vemo, da bodo — ako se odloči za govorjenje — debelo gledali vsi skupaj: »Slovanski Narod« in oni drugi, ki so krivi na tem resničnem škandalu!

Politični pregled.

TRST, 26. februarja 1900.

K položaju. V soboto je poljski klub nadaljeval razpravo o političnem položaju. »Neue Freie Presse« javlja, da se je ona skupina (konservativna) »kola«, ki se z vso silo poteza za slovansko vzajemnost, odločno upirala temu, da bi se Poljaki ločili od Čehov, oziroma odkrito odpovedali češki opoziciji. Načelniku »kola«, vitezu Javorskemu, da se je posrečilo potolažiti to skupino, sklenje se na to, da se on že pogaja z Čehi, da bi svojo opozicijo kolikor mogoče zožili. Pod vtisom tega zatrdila je klub vsprejel resolucijo, s katero obžaluje dekadenco parlamenta ter obstrukcijo, kakor sredstvo, ki nasprotuje pravemu parlamentarizmu. Klub želi, da se češko-nemški jezikovni prepri skorjo reši. Zvest svojim avtonomističkim in parlamentarnim načelom more klub se strankami, ki pripoznavajo ista načela, zložno delovati le dotlej, dokler hočejo ta načela uresničevati parlamentarnim putem in ne da bi motili parlamentarne razprave. Klub bo vsikdar varoval svoje moraine in materijalne interese in se potezal za svoje avtonomne in narodne pravice.

Isti list javlja na dalje, da v krogih desnice še niso zgubili nade, da se obstrukcija Čehov prepreči. Izvrševalni odbor desnice da se zato ni še sklical, ker so Čehi izrekli željo, naj

Pierre je govoril sam sabo: da se osvetim, da planem pre-l nju, moram se razdvojiti s Paulom, razpreti se s ženo. Bog moj, Pavel je bogat človek, dober mi je in veren prijatelj — pokazal sem mu tudi ono anonimno pismo. Vidiš, moja žena si je zaželela oni klobuček, pa ga ji gotovo kupi Pavel. Ona se pohvali, da ga je kupila se svojimi sredstvi, ki si jih je prihranila. Da, da molčati, to je pametneje in tudi čemu bi se človek vzrujal radi nedolžnega flirta . . . In Pierre se je odpravil. Bon soir.

* * *

. . . soir, Paul.

— Si-li bil tam?

— Pa ne, premislil sem se, da imaš prav, to bo anonimno nezmisel. Čemu zgubljati zlati čas? No, čuj, prijatelj, bi-li mi posodil sto frankov, potrebujem silno to svotico. . .

— Drage volje, moj Pierre.

— Hvala, z Bogom.

— Moj pozdrav gospoj.

— Pa pridi zvečer k nam . . .

se jim omogoči akcija svobodne roke in naj jih po skupnih sklepah ne spravljajo v zadrego. Čehi da hočejo za sedaj obstrukcijo le markirati, da pustijo vladi časa za kake korake njim v prilog. Sosebno, kar se tiče predloge o kontingentu novincev, Čehi da je ne bodo ovirali že iz ozirov do svojih zavaznikov.

Iz vsega tega je razvidno le to jedno, da poljski klub deluje s parno silo na to, da bi Čehi odvrnili od obstrukcije. Z vsjo pravico bi pa smeli vprašati »kolo«, zakaj noče poseči po najboljšem sredstvu za preprečitev češke obstrukcije: zakaj ne uporablja svojega velikega vpliva v to, da se Čehom povrne, kar se jim je vzelo brezpogojno in na zahtevo baš onih, ki že a priori odklanjajo vsako spravo na pravični podlagi, in ki so torej glavni krivci, da ne more priti do tistega rednega parlamentarnega delovanja, za katero se poljsko kolo toliko navdušuje?

Izjava Körberjeva. Nemški listi, zlasti oni, ki nagibljejo k liberalni zastavi, so večinoma povsem zadovoljni z izjavo Körberjevo. Drugače češki listi. Kakor smo mi povdarjali razliko med lepimi pouki, ki jih je povdarjal gospod Körber, in med zaključki, ki jih je izvajal iz teh poukov, tako se čudi tudi praška »Politik«: Gospod Körber je na jedni strani povsem resnično povdarjal, da Avstrija ni narodno jednota država — in prav to povdarjanje stvari, ki je umevna sama ob sebi, je karakteristično za zistem v Avstriji —, a vendar ni izvel logičnega zaključka: Ako Avstrija nima jednote narodne sestave, kako jo je potem mogoče vladati po centralistiški ustavni šabloni, ki bi bila možna le tedaj, ako bi bila Avstrija narodno-jednotna država!!! To je vendar protislovje, iz katerega izhajajo vsa nesoglasja med naravno resničnostjo in umetnim zistemom uprave!

Gospod Körber je rekel nadalje, da jezikovnega vprašanja — radi različnosti razmer — ni možno rešiti po jedni in isti formuli, ampak le po deželah. Ako pa centralistiška doktrina ne ustreza niti za to jedno vprašanje, kako naj — tako vprašuje praški list — celi svoti vprašanj in konfliktov in interesov, obseženih v skupnem državno-politiškem življenju?! Ne vedé in ne hoté je tu gospod Körber, ki je načelnik centralistiškega uradniškega ministerstva, govoril topel obrambeni govor avtonomistiškega načela! — Kar se dostaja gospodarskega dela v izjavi Körberjevi, meni praški list, da nima vere, ker je gospod Körber preveč obetal. Delal je obljube vsem stanovom in vsem kategorijam pridobivanja, ne mené se za to, da se interesi teh poslednjih križajo.

Volilna preosnova za mesto Dunajsko. Deželni zbor nižavstrijski je rešil svojo nalogo in je odložen. Rešil je jedini predmet, ki mu je bil predložen: predlog o volilni preosnovi za mesto dunajsko. Liberalci so seveda iz sebe, kajti priznavajo sami, da je »zopetno priborjenje mesta dunajskega« potisnjeno v dolgo, dolgo bodočnost, čim ta načrt zakona zadobi cesarsko potrjenje. Na tem pa ni dvomiti, kakor je razvidno iz govora ces. namestnika za Niže-Avstrijsko v seji minole sobote. Namestnik grof Kielmansegg je sicer zatrdil, da vlada ni nikomur obljubila ali zagotovila, da novi statut predloži v cesarsko potrjenje; pristavil pa je koj na to, da se splošno sodi tako, da vlada predloži ta načrt v cesarsko potrjenje.

To je jasno in tudi »Neue Freie Presse« ne more drugače, nego da vsklika: dr. Lueger ima svojo večino v občinskem svetu zagotovljeno za leta!! Proti tej resnici ostanejo le udarci po vodi vseh hrupne demonstracije, ki jih namerjajo liberalci in socialisti proti volilni preosnovi. Dr. Lueger je pač tudi to pot spretnjeje manevriral, nego nj ga nasprotniki. Na kričeči nedoslednosti in na neskladju v njegovem političkem nastopanju ne moremo imeti svojega »odpadajenja«, ali da »znana«, to mu mora priznati tudi najčrneja zavist.

Tržaške vesti.

Volilno gibanje. Včeraj popoldne je potekel rok za reklamacije. Potom slovenskih odvetnikov je bilo uloženih kakih 500 reklamacij. Posebno nas je razveselilo, da se je po okolici letos kazalo veliko več zanimanje za reklamiranje volilne pravice, nego pa o prejšnjih prilikah.

Žal, da se ne moremo tako povoljno izraziti o naših mestnih volilcih. Društvo »Edinost« je storilo vse možno za njih udobnost. Ne le, da je nastavilo navlaš človeka, ki je

v določenih urah sprejemal reklamacije in dajal pojasnila, ampak je pošiljalo svoje zaupnike v hiše davkoplačevalcev, da se jim ni bilo treba truditi. Vsploh pa ni bil v nobenem razmerju s temi vse hvalevrednimi odredbami društva »Edinost«. Gospoda mestna, to ni častno za vas. Seveda se jedni opravičujejo s strahom pred res groznim terorizmom nasprotne stranke, a drugi opravičujejo svojo brezbriznost: saj v mestu itak ni nobene nade; ali mi menimo, da taki izgovori bi morali potihniti, ako hočemo kedaj priti do česa. Kdor gradi še le temelje, ne sme kar hkratu pričakovati velikih uspehov, niti ne sme obnemoči, ako se prvi, drugi poskus ni obnesel. In gospoda mestna, vi pripadate menda k razumnosti, zato je vaša dolžnost, da tudi v odločnosti in neustrašenosti prednjačite z lepimi izgledi! Potom poverjenika »Edinosti« se ni niti cela stotina slovenskih mestnih volilcev, izpuščenih iz volilnih list, oglasila z reklamacijo, a jih je morde 4 do 500 izpuščenih!

Samo dalmatinskih krčmarjev, depoziterjev in trgovcev je do 100 v Trstu; od vseh teh je reklamiral — eden!! Nočemo reči, da ti ljudje ne bi ljubili svoje narodnosti, ali boje se — kakor smo čuli —, da bi jim magistrat zaprl krčme, ako bi reklamirali svojo volilno pravico. To ni šala, to je tisti strah pred terorizmom, o katerem smo govorili gori. Tudi teh ne opravičujemo, vendar umemo njih kritično položaje.

Ali kaj naj rečemo o slovenskem trgovcu, ki živi — lahko bi rekli — izključljivo od slovenskih ljudij in kateremu magistrat ne more zapreti trgovine, a ki je vendar rekel zaupniku našega političnega društva: »Jaz ne reklamiram nič, nočem nič vedeti in ne podpisem nič. Naj se grejo (tu je sledila beseda, katere ne moremo zapisati) Lahji in Slovenci!

Priznali smo že, da je res nekaj tacih, ki so v kritičnem položaju, ali ako so taki tudi oni, katerim ne treba, moramo že vprašati: kako hočete pomagati naši stvari in sebi, ako ne zahtevate volilne pravice, ki vam daje glavno orožje, s katerim bi mogli celo imponirati nasprotniku. Denimo, da bi mi — in bi lahko — v IV. razredu razpolagali s kakimi 700 glasovi, bi nasprotniki vse drugače računali z nami, nego računajo sedaj. Na »zmago« bi seveda tudi potem še ne mogli misliti, dokler si bo slavni magistrat po svoji dragi volji koval »cittadine«. Ali to — menimo — ne bo trajalo večno, marveč morajo priti časi, ko tudi naši napori ne bodo brez upa do uspeha. In za te čase moramo že sedaj pripravljati naše občinstvo.

Tem bolj moramo grajati malomarnost izvestnih meščanskih krogov. Sicer pa brez zamere!

Kjer lepo petje se glasi — Tam najti dobrih je ljudi! Pod tem naslovom je gospod pevovodja Ražem razposlal členom in prijateljem pevskega društva »Lipa« v Bazovici prošnjo in poziv, naj podpirajo to potrebno društvo s tem, da pridno zahajajo na njega veselice, pevske in zabavne večere, kajti društvu je namen, »naš še nezavedni narod buditi, učiti ga in navduševati za svoje pravo, svojo kri in svoj dom!«

Društvo si je ustanovilo svojo knjižnico in arhiv muzikalij ter si je naročilo harmonij. A ker vse to mnogo stane, obrača se društvo do rodoljubov s prošnjo za podporo.

Utemeljeva je to prošnjo opisuje gospod Ražem podrobno že gori označeni namen »Lipe«:

»Z milo slovensko narodno in cerkveno pesmijo ljudstvo zabavati in blažiti, družiti pojedine pevce, pevke in podpornike v skupno in složno delovanje v prosep in napredek društva, preskrbljevati svojim členom lepega, kratkočasnega in poučnega berila in prirejati lepe in zabavno-poučne večere in veselice s petjem, deklamacijami, gledališkimi predstavami (igrami) itd., na katerih naj bi se člani in drugo občinstvo za malo potrošeno svoto nedolžno veselili in zraven tudi učili. Saj je očitno dokazano, da lepo petje blaži srea, miri strasti, mri žalostne in zlobne misli, pospešuje kratkočasnost in radost, kakor tudi ljubezen do cerkve, bližnjega in domovine.

Kakor nam je petje sredstvo blaženosti in navdušenja, tako bodi nam tudi ples le šola omike in lepega vedenja. Naše društvo bo prirejalo zraven narodnih veselie tudi društvene plesse, na katerih se bo skrbelo, da se bodo naši mladeniči in mladenke zraven veselja tudi učili lepega spodobnega vedenja, a

ne takega, kakor se je navadno videlo na onih staronavadnih, žepu in zdravju škodljivih fantovskih plesih, na katerih vlada večinoma še surovost, a glavni korist in namen jim je: pijančevanje in naposled — pretep itd.

S takimi in enakimi plesi bi se člani našega društva ne smeli baviti, ako hočemo doseči, svoj pravi namen, kajti le na pravi dostojni, nedolžni in ublaženi veselici in plesu naj se človek ob časih malo povesele. Torej le take in enake nedolžne in poučne plesse in veselice bo prirejalo naše društvo »Lipa«.

Prošnji gosp. pevovodje Ražma se pridružujemo tudi mi in priporočamo »Lipo« vsestranski podpori rodoljubov.

Kakor e. k. finančna prokuratura v Trstu spoštuje naš jezik! Od prijatelja v Podgradu, kateri pa ni pisal entrefleta v »Edinosti«, o katerem govori, smo prejeli nastopno:

Dopis v 22. št. »Edinosti« iz Podgrada: »Dve oblasti — stranki« tukaj meni pripisujejo. Nič ne de. Strinjam se z njim do pičice. Zato Vas prosim, da ta moj list blagovolite uvrstiti v cenjeno »Edinost«.

Danes je bila na tuk. sodišču razprava v istej stvari Hrušiskega župnega beneficija. Tožba, razprava, priče itd. — vse slovensko. Zastopnik fin. prokurature je bil neki Leo Petritsch, kateri je govoril samo nemški, ker da ne ume slovensko. Na opazko župnika-dekana Rogača, da ne pojde, ker priče govorijo samo slovensko, je zastopnik finančne prokurature odvrnil, da bo sodnik (adjunkt Hrovatin) tako prijazen in mu tolmačil vse. Po razpravi sem govoril s temi pričami — kmeti iz Hrušice, ki so bili zelo nejevoljni in dejali: »Z nami se samo norčujejo, ker nam pošiljajo iz Trsta človeka, ki ne ume nas, niti mi njega!«

Zadnjemu člankarju: »Dve oblasti — stranki«, — dru. T., kateri ima sicer prav, da žigosa postopanje mnogih duhovnov in posebno pa ordinarijatov, bi pa jaz vendar odvrnil: da je na fin. prokuraturi uradnikov, ki ne umejo slovenskega!! — So-li tudi na tem krivi škofje in župniki?

Sušica na korzu. Včerajšnji korzo je bil prav klavern. Vkljub krasnemu vrenju je bila udeležba od strani tukajšnje denarne in druge aristokracije prav neznatna. Med kako stotino vozov je bilo le kaka četrtnina lepših; ostalo navadni izvoščeki.

Cvetja malo, lepih mask še manj, bombonov skoraj nič, le serpentina za nekoliko jerbasov. Največ je bilo prahu, razven tega pa nekoliko zastopnikov tihega rokodelstva — rokomavhov, katere so aretirali. Žal, da niso aretirali tudi prahu, ali pa vsaj tistih, ki so krivi, da se naše ulice bolj ne čistijo. Kje je nekdanji karneval? — Sie transit gloria mundi!

Požari. V soboto večer je nastal na plinovodu kavarne Flora ogenj, ki so ga pa pogasili še predno so prispeli gasilci. — Isti večer se je unel dimnik v hiši štev. 1 ul. Porta. Tudi ta požar so kmalu pogasili.

Mrtveci prijavljeni dne 24. t. m.: Simeoni Terezina, 58 l., ul. Barriera Vecchia 10. — Flak Lucija, 71 l., ul. Macionina 4. — Zemanik Marij, 5 m., ul. Lodole 10. — Hočvar Ivan, 50 l., Dolina. — Bartolomei Ignacij 80 l., ul. Artisti.

V mestni bolnišnici: Krpan Ivan Marija, 36 l. — Milič Lucija, 80 l. — Svetina Fran, 27 l. — Smrdel Marija, 2 l. — Turina Marija, 1 d. —

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 6.1, ob 2. uri popoldne 13.6 C. Tlakomer ob 7. uri zjutraj 769.0. — Danes plima ob 6.55 predp. in 8.40 pop. Oseka ob 1.20 predp. in ob 2. uri pop.

Popravek. V uvodnem članku od minole sobote je rečeno, da je grof Gočss obiskal šolo v Kaštelirju; to je bila tiskovna pomota, kajti čitati treba: Kaštelu.

Pozor! Jutršnja številka »Edinosti« izide ob 2. uri popoldne.

Maskarada slov. trgovskih pomočnikov v gledišču »Armonia« je sinoči uspela sijajno. Okoli 10. ure so se začele polniti lože in na plešišču se je razvijala pestra slika. Plesalk in plesalcev — zvečine krasne maske — je bilo toliko, da so se le z veliko težavo posvečali Perpsihori. Četvorko je plesalo kakih 120 parov. Še le po polnoči je nastalo toliko prostora, da se je moglo plesati in gibati. Zlasti so ugajale rez izborne produkcije cirkusa »Štuparama«, avtomobilna perutnina ga. Vogriča z divnim končnim efektom: »krancej« v čajbi in »Povžev« veličastni nastop, če je dovoljeno o »nastopu« govoriti

pri lazečih živalih. Klub »Ženimo se!« je delal reklamo celo v vezani besedi. Je-li pa je imel kaj dejanskih uspehov, kdo ve?! Nekoliko podrobnosti pride seveda še.

Veselica pevskega društva »Zarja«. Pišejo nam: Veselica, ko jo je priredila rojanska »Zarja« dne 11. t. m. v »Narodnem domu« v Barkovljah, se je obnesla prav dobro. Občinstva je bila dvorana natlačena, kar je tolažljiv dokaz, da to društvo uživa mnogo simpatij. Vse pevske točke so bile izvedene jako točno posebno pa so ugajale Pirnatove narodne pesmi (mešani zbor). Tudi Volaričev mešani zbor »Na planine« je ugajal zelo in so ga morali ponavljati. Igra »Blaznica« v prvem nadstropju je bila uprizorjena prav dobro. Nekaterim igralcem se je seveda poznalo, da so prvokrat na odru. Izborno je igral »slugo« g. Petrič, ki pa je že znankor jeden najboljših diletantov v Rojanu. Istotako so častno rešili svojo ulogo: gi. A. Petrič, Marica Skrabarjeva, gg. R. Piščane in F. Bratič. Tudi godba je bila dobra. Zlasti je ugajal veneč narod. pesmi »Slovenski svet«, samo malec predolg se nam je zdel.

Zbor »Zarje« ni močan po številu, ali glasove ima izborne. Peveci imajo najboljšo voljo in se ne plašijo truda, spojenega s težavnimi skladbami. »Zarja« pa ima v osebi gospoda Ferdinanda Pertot-a pevovodjo, kakoršnjega si le želeči more. Bodi to društvo zopet priporočeno blagohotnosti vseh tržaških Slovencev.

Maskarada. zveze trgovskih pomočnikov bo, kakor že objavljeno, v torek zvečer v prostorih »Slovenske Čitalnice«. Še enkrat opozarjamo naše občinstvo na maskaradico in priporočamo vsem plesateljnim pristašem botra pusta, naj v obilem številu poseti malo maskarado naših simpatičnih trgovskih pomočnikov, da se tam vredno in dostojno pripravi na — 40-dnevni post.

Plesalec.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Doline nam pišejo: Č. g. M. Kautsky, elektrotehnik in ravnatelj električnega in variété gledališča, obiskal je te dni tudi naš Breg in nas razveseljeval se svojimi predstavami. Njegove tri predstave v Boljuncu so vzbudile zanimanje, o čemer je pričala mnogoštevilna udeležba na vseh predstavah. Da ugodi občej želji, priredi g. M. Kautsky izredno predstavo na pustni torek ob 1. uri pop. v Dolini v dvorani g. Ivana Lovrihe, o čemer obveščamo prebivalstvo našega »Brega«.

Vesti iz Kranjske.

* Dva novorojena otroka so našli dne 24. t. m. v praznem vagonu za premog v Sežani in sicer v vlaku, ki je privozil oni dan iz Ljubljane. Otroka sta bila še živa. Kje in kako sta bila dana otroka v vagon, dosedaj še ni znano.

* Mestna posredovalnica za delo in družbe v Ljubljani. Kako potrebno je bilo, da se je zasnovala ta urad, priča število dela ali službe iskajočih oseb, ki se neprenehoma priključujejo v mestni posredovalnici. Od 17. do 23. februarja je dela iskalo 17 možkih delavcev in 54 ženskih delavk. Delo pa je bilo ponudeno za 11 delavcev in 39 delavk. 115 delavcem se je nakazalo 63 odprtih mest in v 37 slučajih se je posredovanje izvršilo in sicer 9 možkih delavcev in 28 ženskih delavk. Od 4. januarja je došlo 606 prošenj za delo, a deloponudeb le 366.

Razne vesti.

Top — od mrtvih vstal. V neki bitki na Tugeli v južni Afriki so se morali Burei Angležem umakniti z nekega hriba, katerega so bili zaseli ter dolgočasa junaški branili. Kar jih je o tem najbolj bolelo, je bila okolnost, da bi morali pustiti na licu mesta top, kateremu so bili ubiti konji a lafeta razdrobljena. Kaj jim je bilo storiti, da rešijo top? Niso dolgo premišljali, ampak izkopali so grob, zagrebli so top ter mu postavili — priprost križec. Upali so, da Angleži ne bodo skrunili groba. In res, ta up jih ni varal. Nekaj dni pozneje so se Angleži zopet morali umakniti, in baš isto boersko poveljstvo je prišlo na hrib z grobom. Grob je bil neaskrunjen, da, še celo z belim kamenjem in priprostimi vencji so ga nakitili pobožni Angleži. Burei so potegnili mrtveca iz groba in

kmalu je naznanjal Angležem top na vse strani veselo vest o zopetnem vstajenju svojem.

Samomor. Državni pravnik v Zagrebu Frane Vidmar se je vrge dne 24. t. m. iz okna svojega stanovanja v drugem nastropju na cesto ter takoj mrtvev obležal. Vzrok samomoru so menda nesreče v rodbini.

Iz ljubosumnosti. Kakor javlja kor. biró dne 25. t. m. z Dunaja, je v Požunu bivši izdelovalec čolnov Berner prošlo noč ustrelil iz ljubosumnosti po dvakrat iz revolverja na svojo konkubino, bivšo prostitutko. Kainal in kočijaža Weberja ter ranil prvoimenovano težko, poslednjega lahko. Potem je hotel ustreliti sebe, kar se mu pa ni posrečilo. Berner se je sam naznanil oblasti.

Loterijske številke, izžrebane dne 24. februarja:

Trst	77	27	31	66	8
Line	69	58	50	24	71

Književnost in umetnost.

Vabilo. O priliki svojega bivanja v Benetkah v minulih treh mesecih napravila sem v galeriji ondašnje slikarske akademije dve cerkveni sliki. Prva, predstavljajoča »veselje angelov nad Marijo« je natančen posnetek (v do polovice zmanjšani meri) izvorne slike Padovanini-ja, v velikosti 132x80 cm; druga, predstavljajoča sv. Kajetana, kateremu se prikazuje sv. družina, je posneta v nespremenjeni meri po izvorniku imenitnega benečanskega slikarja Tizpola in je za malenkost manjša od prve.

Obe sliki bosta z dobrotljivim dovoljenjem g. dr. A. Gregorčiča v »Šolskem domu« v Gorici nekoliko tednov na ogled postavljeni, in jih lahko ogleda vsak, kdor se oglasi pri šolskem slugi.

Tem povodom si usojam najljubnejše vabiti vse častite gg. cerkvene predstojnike, duhovnike in sploh častitelje slikarske umetnosti, da bi si ogledali gori imenovani sliki.

S tem razstavljanjem pa se nameravam predstaviti gg. cerkvenim predstojnikom kakor domača, akademično izučena slikarica, pripravljena sprejemati naročila v stroki cerkvenega slikarstva, bodisi samostalnih, bodisi po imenitnih mojstrih v velikomestnih galerijah posnetih izdelkov.

Ker sem se prepričala na lastne oči, da so zlasti v slovenskem delu naše dežele one cerkve, ki niso bile deležne kakega grajskega pokroviteljstva, jako revne glede slikarskih okrasov, in da so še one slike, ki se v njih nahajajo, dostikrat izdelki jako primitivnih umetnikov, mislim, da in storkim s tem neumestnega koraka, ako stavim č. gospodom cerkvenim predstojnikom svojo slikarsko zmožnost na razpolago. Ker se ravno odpravljam na Dunaj, kjer se mislim muditi nekoliko mesecev, mogla bi tudi o tej priliki izdelati kak posnetek v odnotni e. k. galeriji slik.

Radi eventualnih poizvedeb obrniti se je do čast. gg. dr. A. Gregorčiča ali prof. Berbuča, ki bosta radovoljno posredovala, ali pa do mojih starišev v Gorici, ulica Ponte nuovo št. 26.

V Gorici, 13. februarja 1900.

Henrika Šantel,

člen monakovskega društva umetne, i bivša učenka tamošnje slikarske šole.

Brzobjavna poročila.

Demonstracije proti velikemu redu na Dunaju.

DUNAJ 25. (K. B.) Po protestnem shodu, ki se je vršil dopoldne v dvorani Ronacher, je uprizorilo kakih 5000 pripadnikov socialno-demokratske stranke protestni sprehod v »Ringstrasse«, klicalo »pfui« ter pelo delavske pesmi. Redarstvo je razpršilo demonstrante ter jim zabranilo vstop na Franov »ring«. Mali skupini se je posrečilo, da je prodrla pred mestno hišo, kjer so ponavljali navedene klice. Tudi te ljudi so končno razgnali redarji. Vsega je bilo aretiranih kakih 40 oseb, katere so pa večinoma kmalu zopet izpustili.

Ministrski predsednik in finančni minister zopet na Dunaju.

DUNAJ 26. (K. B.) Ministrski predsednik pl. Koerber in finančni minister Böhm-Bawerk sta večerj dospelja iz Budimpešte semkaj.

Demonstranti izpuščeni.

DUNAJ 26. (K. B.) Vse osebe, ki so bile aretirane o večeršnjem protestnem sprehodu, so izpustili. Proti desetim bo postopalo sodišče, proti ostalim pa policijska oblast.

Stavke.

TOPLICE 25. (K. B.) V sled nedeljskega počitka je v rovih navzoče le nadzorovalno osobje.

KLADNO 25. (K. B.) Položaj nespremenjen; zaradi nedeljskega počitka ne delajo.

DUHOVCOV 25. (K. B.) Včeraj so v okraju Ousti-Homoto: proizveli 1043 vagonov premoga.

MOST 25. (K. B.) Včeraj so proizveli 345 vagonov; 40 so jih naložili v skladišču. Položaj nespremenjen. Mra niso kalili.

FALKNOV 25. (K. B.) Položaj nespremenjen. V stavki je 4013 delavcev, dela jih 1928. Včeraj so naložili 198 vagonov.

ROKYČAN 25. (K. B.) Položaj isti; z ozirom na nedeljski počitek danes ne delajo.

TRUTNOV 25. (K. B.) V okraju Žaleč se položaj ni spremenil; včeraj je prišlo 298 delavcev, med njimi 70 rudokopov na delo: v stavki je 1096 delavcev.

Zaprisige.

BUDIMPEŠTA 25. (K. B.) Cesar je danes zaprisegel novoimenovanega guvernerja avstro-ogerske banke dr. viteza Bilinskega, o čemer sta posredovala oba finančna ministra, vitez Böhm-Bawerk in pl. Lukács. Besedilo zaprisige je čital min. svet. dr. Gruber. Potem je cesar zaprisegel novega namestnika moravskega, grofa Zierotina; tu sta intervenirala ministrski predsednik dr. pl. Koerber in dvorni maršal grof Ludvik Apponyi. Potem je cesar sprejel viteza Bilinskega in grofa Zierotina v posebni avdijseni.

Rusko-perzijsko posojilo.

PETROGRAD 25. (K. B.) Kakor je izvedela ruska brzobjavna agentura, je namenjenih 500.000 Lst., katere je položilo rusko finančno ministerstvo pri angleški banki v Londonu, v pokritje angleško-perzijskega posojila, ne pa, kakor so javljali iz Londona, v nakup kovanega denarja.

Insubordinacija v Sudanu.

KAJIRO 24. (Reuter.) V sled preiskave zaradi nepokorščine, ki se je pojavila v dveh sudanskih bataljonih, so v Ondurmanu odslovili pet častnikov Egipčanov ter jih kakor jetnike spravili v Kajiro.

Vojna v južni Afriki.

V Pretoriji obupani?

LONDON 26. (K. B.) Vest, ki so jo dobile »Times« čez Lourenzo Marquez, trdi, da so uradni krogi v Pretoriji pobiti. V torek da je general Botha brzobjavil iz Colensa, da je boerska vojska onemogla. Dolgo da se ne more več braniti; zato da bi naj predsednik Krüger zaprosil za mir. Položaj Cronjejev je glasom omenjene vesti obupen. Predsednik oranjske republike, Stejn, da je brzobjavil Krügerju, da so Oranžci poslali vse porabne moze, ne glede na njih narodnost, na bojišče.

Cronjejev tabor gori.

LONDON 26. (K. B.) »Times« priobčujejo brzobjavko iz Paardeberga z dne 21. t. m., ki pravi: Angleško topništvo je užgalo boerski tabor: Boerci po dnevu niso mogli biti v taboru. Boerci torej dosedaj nimajo drugega prostora nego strugo reke Modder, t. j. vdolbino, ki je dve milj dolga, 150 čevljev široka in 150 čevljev globoka. V tem žlebu nahajajo Boerci izvrstno zavetje. Cronje ima dovolj živil.

Iz Paardeberga

LONDON 25. (K. B.) »Reuter« javlja dne 23. t. m. iz Paardeberga, da je položaj Cronjejev obupen. Angleško topništvo nadvladuje nad hribovjem, ki se pne od reke kvišku. Begunci pripovedujejo, da je Cronje pripravljen, da se uda, a mladi Transvaalci mu tega ne puste storiti. Vrb, katerega so vzeli Angleži dne 21. t. m., je velikanske strategične važnosti. O tej priliki so Angleži ujeli 50 Boercev.

Brzobjavka lorda Robersta iz Paardeberga z dne 24. t. m. pravi: Včeraj so napali naše prednje straže Boerci, ki so pripeli z Natala. Boerci so imeli precej mrtvecev in ranjencev ter 100 jetnikov. Zguba Angležev znaša 9 mrtvecev in 29 ranjencev. General Methuen javlja, da so Angleži dne 22. t. m. zasedli Barklywest.

Trgovina in promet.

Ruska trgovinska zbornica v Parizu.

Kakor javlja kor. biró dne 25. t. m. iz Petrograda, so ruske banke v zvezi z ruskimi trgovci sklenile v pospeševanje trgovinskega prometa med Francijo in Rusijo, da usta-

nove prvo rusko trgovinsko zbornico v Parizu. Ker je namen te narodne ustanove, da koristi ruski trgovini, je prevzel ruski poslanik v Parizu, knez Urusov, častno predsedstvo te zbornice.

Uvoz sladkorja v Japonsko.

Avstro-ogerski konzulat v Yokohami opozarja, da je treba kakor hitro mogoče staviti ponudbe, da bo možno sladkor naložiti še do aprila, ne pa v vročih poletnih mesecih (junij-september), kedar se sladkor »poti«, kar provzročja reklamacije od strani odjemalcev. Uvoz našega sladkorja na Japonsko raste od dne do dne, ker Japoncem ugaja kakovost našega izdelka, ki je tudi boljši kup od kristalnega sladkorja z drugih dežel. Prošlega decembra meseca je došlo v Yokohamo mnogo avstrijskega sladkorja ter se malone vse uvozne tvrdke bavijo s tem predmetom.

Trgovinski promet med Rusijo in Japonsko.

V kolikor se množe prometna sredstva med Rusijo in Japonsko, v toliko narašča trgovinski promet med navedenima deželama. Zlasti na ruske trge prihaja iz Japonske mnogo svile, a tudi glede malone vseh drugih predmetov se množi izvoz na Rusko. Vrednost japonske svile, uvožene na Rusko, je znašala leta 1894. le 10.000 rubljev, leta 1899 pa že 199.000 rubljev. Sedaj ustanove v Odesi, Moskvi in Varšavi predajalnice za japonsko svilo.

»Länderbank«

je imela leta 1899. čistega dobička 3,575.732 glđ. Občni shod bo 28. marca t. l.

Denarni trg.

Položaj na javnem trgu na Dunaju se je dne 23. t. m. le malo spremenil, ker so bili stavki za bančne akepe prve vrste med $3\frac{1}{8}$ in $3\frac{1}{16}$. V Berlinu je privatni diskont padel na $4\frac{1}{8}$ %. O prolongaciji pro ultimo, dovršeni včeraj, je bilo dovolj cenene denarja, efekt za nalaganje pa malo. Prolongacijski stavki so znašali 5 do $5\frac{1}{8}$ %. Tudi nalaganje potom arangementov se je vršilo zlahka ter se je zahtevalo od bančnega denarja $5\frac{1}{8}$ % v kulisi pa $4\frac{1}{8}$ %. Gibanje na dunajskem glavnem zavodu avstro-ogerske banke je bilo zelo omejeno ter je bilo vlog okolo za en milijon in toliko tudi zapadlosti. Propadanje kmetijstva v tržaški okolici.

Pod tem zaglavjem piše »Gospodarski list«, glasilo kmetijske družbe za Trst in okolice: Da naše kmetijstvo osobito pa vinarstvo v tržaški okolici vidno peša in da zgrineva vinograd za vinogradom, o tem ste večkrat čitali in se tudi sami prepričali, a da je tržaška okolica tako zanemarjena, tega bi si nihče ne mogel predstavljati, ako se sam osebno ne prepriča.

Po letu ko je vse zeleno, narav človeško oko slepari, zdi se mu vse drugače: če se pa opazovalec sedaj poda v razne občine v tržaški okolici, mu mora postati tesno pri sreč, ker vidi, da je vse za konec. Ako pojde tako še nekaj let, bo vsa okolica, kjer so stali nekdanji lepi plodonosni vinogradi, evetoči vrtovi itd. sam gol kras, ako se slučajno ti prostori ne zasade z borovci.

Pač žalostno je, da se blizu svetovno znane trgovske mesta vse kmetijstvo tako slabo goji, dočim je blizu drugih glavnih mest, po več ur na okrog vse polno zelenjadnih in sadnih vrtov, vinogradov, evetišnjakov itd., ki prinašajo posameznim družinam kaj lepih dohodkov. Ako gremo blizu takih mest zjutraj sprehajati se, srečavamo cele vozove z zelenjadjo, svežim sadjem itd. obložene, promikati se proti mestu; čez nekoliko ur pa jih že vidimo vračati se domov, a ne prazne, marveč z gnojem ali drugimi rečmi naložene. In to se ponavlja skoraj vse leto dan za dnevom.

Kako se vrši pa pri nas? Tudi našega okoličana srečavamo zjutraj vrhatai jo proti mestu, pa on ne vozi soboj z mlatimi pridelki naloženega voza, marveč gre revež prazen, ker njegova pot ga vodi na trdo delo. V resnici se ga mora zvati reveža, kajti nekateri stanujejo po več ur daleč; ustajati morajo jako zgodaj, ako hočejo priti ob svoji uri na delo. Od rose in do mraka mora pikati trd, kamen prenašati mora zadovoljno marsiktero zasramovalno opazko in ves utrujen od celodnevnega naporenega dela se vrača ob mraku na svoj dom, ki je večkrat po dve in še več ur oddaljen.

Na ta način zgublja jo čas možki na eni, ženske pa na drugi strani. Res je, da imajo tako vsakdanji zaslužek, res je pa tudi, da se s tem ugonablja jo moralno in materialno. Kdor preračuna, koliko časa da zgublja samo s hojo v mesto in

iz mesta, koliko dni da zgublja delo koliko več zapravlja, ter da razum vsega navedenega še svojo borno posestvice popolnoma zanemarja, tisti naj prične premišljati, ali bi ne bilo vendar bolje, ako bi to vsakdanje eiganstvo opustil in se lotil z večjo unemo obdelovanja svoje rodne zemlje! Treznomisleči človek pride do zaključka, da sedaj jako nepremišljeno ravna. Kdor ima le kaj lastne zemlje, ta naj se čudoma drži in srečnega se bo čutil na stare svoje dni. Le tam, kjer je večja družina, naj se jih poda nekaj na takozvano »žrnado«, doma da naj ostane oni, ktere kmetijstvo najbolj veseli.

Da kmetijstvo v naši okolici tako propada, je sicer veliko kriva nesrečna tukajšnja politika, a dosti so krivi tudi okoličani sumi! Ko bi se okoličan bolj zavedal, bi se sam mnogo opomogel, in se svojo izredno delavnostjo bi se kljub velikemu nasprotovanju prav kmalu rešil suženjskega jarma; on bi postal v malih letih gospodar na svoji zemlji.

Potrebne in uvaževanja vredne nasvete in pouka bomo podajali v bodočih številkah tega lista. Mogoče, da katerega vendarle zdravimo. Pripomniti moramo za sedaj le, da je našemu okoličanu potreba temljitega pouka od strani v to poklicnih faktorjev. Nastavljeni bi morali biti taki učitelji, ki tukajšnje razmere dobro poznajo ki znajo občevati z ljudstvom, katerim je napredek v kmetijstvu prva skrb in isto tako blagostanje revnega našega okoličana.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 26. Pšenica za oktober K. 7.70 do 7.71. Pšenica za april K. 7.44 do 7.50 Rž za oktober K. — do —. Rž za april K. 6.31 do 6.32. Koruza za juli K. — do —. Koruza za maj 1900 K. 5.07 do 5.08. Oves za oktober K. — do —. Oves za april K. 5.— do 5.01.

Pšenica: ponudbe zmerne povpraševanje omejeno, mlačno. Prodaja: 17000 met. stot. 5 stot. ceneje. Vreme: milo.

Hamburg 26. Trg za kavo. Santos good average za mare 37.— za maj 37.50, za september 38.25, za december 39.— Denar.

Havre 26. Kava Santos good average za februar 50 k. frankov 44.—, za juli 50 k. frankov 44.75.

Dunajska borza dne 26. februarja.

	danes	pred včeraj
Državni dolg v papirju	99.55	99.55
„ „ v srebru	99.50	99.50
Avstrijska renta v zlatu	98.65	98.75
„ „ kronah 4%	99.55	99.50
Kreditne akeje	263.15	236.85
London 10 Lsr.	242.47 1/2	242.47 1/2
20 mark	23.63	23.64
Napoleoni	19.28	19.26
100 italijanskih lir	89.80	89.80
Cekini	11.38	11.38

Velika zaloga
solidnega pohištva in tapecarij
od
Viljelma Dalla Torre v Trstu
Trg San Giovanni št. 5. (hiša Diana).
Absolutno konkurenčne cene.
Moje pohištvo donese srečo!

Zaloga in tovarna
pohištva vsake vrste
od
Alessandro Levi Minzi v Trstu
Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).
Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franco vsakemu na zahtevo.
Cene brez konkurence.
Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Proti kašlju,
gribohu, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve paštilje
Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Prihod in odhod vlakov.

Južna železnica.
Odhod iz Trsta:

6.20	pdp.	omn.	Nabrežina, Červinjan, Benetke
8.00	brzovl.	Dunaj, zveza z Reko	
8.25	"	"	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
9.00	omn.	Nabrežina, Videm, Benetke, Verona	
9.55	pošt.	Dunaj, zveza Budapest in Zagreb	
12.45	pop.	omn.	Kormin, zveza Červinjan, Benetke
4.35	"	"	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
5.30	"	"	Benetke (via Červinjan in via Videm)
6.25	pošt.	Dunaj, zveza z Reko	
8.15	brzovl.	Kormin	
8.15	"	"	Dunaj, zveza s Poštom, Reko
8.45	meš.	Nabrežina, Videm, Benetke	
9.45	"	"	do Müritzschlaga
6.10	"	"	(samo ob sredah) ekspres v Ostende

Dohod v Trstu:

6.56	pdp.	meš.	iz Müritzschlaga, Beljaka itd.
7.33	"	"	iz Italije, Kormina, Nabrežine
8.45	brzovl.	iz Kormina	
9.28	"	"	Dunaj, zveza s Pešto, Mihim
10.25	pošt.	Dunaj, zveza z Reko	
10.40	brzovl.	iz Italije preko Kormina	
11.30	omn.	iz Benetke (via Červinjan)	
5.35	pop.	pošt.	Dunaj, zveza z Gorico
7.45	zvc.	omn.	iz Italije preko Kormina
8.30	brzovl.	iz Italije preko Kormina	
9.00	"	"	Dunaj, zveza z Reko
11.35	omn.	iz Italije preko Kormina	
10.38	pdp.	(samo v sredo) ekspres iz Ostende	

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.20	pdp.	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45	"	Hrpelje, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50	pop.	Hrpelje, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45	"	brzovl. Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30	"	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih)

Dohod k sv. Andreju.

8.05	pdp.	Divača
9.35	"	Pulj, Rovinj
11.15	"	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj
6.15	zvc.	Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50	"	brzovl. Pulj, Rovinj, Dunaj
9.25	"	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih)

Odhod in prihod parnikov.

V Žavljje preko Sv. Marka, Škedenja, Sv. Sobote, Milj ob 7.15, 9, 11.30 predp. 2.15 pop. Prihod 8.—, 10.— predp. 12.10, 3.25, 4.45 pop.

V Milje 8 (pošta) 9.30, 12 (pošta) predp. 2.30, 4.15 (preko Sv. Marka) 6.15 pop. Prihod 7 (preko Sv. Marka) 8, 9.30 (pošta) predp.: 1.30, 3.30 (pošta), 5.30 pop. Ob ned. in prazn. 8 (pošta) 9.30, 12 (pošta) predp.: 3.—, 4.30, 7.15 pop. Prihod: 6.30 (preko Sv. Marka) 8.—, 9.30 (pošta) predp.: 2.—, 3.45 (pošta) 6.30 pop.

V Koper 7.50 predp. 12.05 (pošta) 3.—, 4.15 (pošta) pop. Dohod 6.45, 9.— (pošta) predp. 1.30, 3.— (pošta). Ob ned. in prazn. 7.50 predp. 12.05 (pošta) 5.— pop. Dohod: 6.45, 9.— (pošta) predp. 4.— (pošta) pop.

V Piran preko Izole 12.30, 3.— pop. Dohod preko Izole 6.30, 7.— predp. Ob ned. in prazn.: 11.30 in opoldne. Dohod: 6.30, 7.— zjutraj (parnika „Istria“ in „Portorose“).

V Umag vsak dan razen nedelj ob 4 pop. Dohod 6.— zjutraj.

V Rovinj preko Pirana, Cittanove, Poreča vsaki pond., sredo, petek 7.30 zj. Dohod torek, četrtek, soboto ob 7. uri zjutraj.

V Pulj preko Pirane, Cittanove, Salvore, Poreča, Vrsara, Rovinja in Fasane ob 6.45 zjutraj vsak dan. Dohod 2 pop.

V Miramar 10.45 predp. 3.15 pop. Dohod 1.30 6 pop.

Furlanska železnica.

Odhod iz Trziča:

7.48 pdp., 1.53, 6.25 pop. preko Červinjana v Italijo in 10.48 zvečer do Červinjana.

Dohod v Trziču:

7.20, 2.45, predp., 5.48, 10.33 pop. iz Italije preko Červinjana, 1.35 pop. iz Červinjana.

!!Nezaslišano!!

● 191 predmetov za samo ●
2. glđ. 10 kr.

- 1 krasna pozlačena ura, jamčena tri leta.
- 1 pozlačena verižica.
- 1 krasen etaj za smodke.
- 1 fino toaletno obrobiljeno zrcalo s pokrivalom.
- 1 notes vezan v angleško platno.
- 1 oprava zapestnih gumbov iz double-zlata I. vrste.
- 1 oprava naprsnih gumbov iz double-zlata I. vrste.
- 1 par uhanov iz double-zlata I. vrste z vdelanim biseri.
- 1 zelo koristna pisalna oprava.
- 1 toaletno milo prijetne vonjave.
- 72 najboljših jeklenih peres.
- 25 finih pisemenih zavrtkov.
- 25 pol linega pismenega papirja in
- 50 koristnih predmetov za gospodinj.
- Imenovanih 191 krasnih predmetov razpošilja za samo 2 gold. 10 kr. (ura sama stane toliko) švicarska izvozna hiša

H. SCHEUER, Krakovo

Josefsgasse šte. 46.

Kar ne ugaja se sprejema nazaj v teku 8 dnij.
Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

SEMENA
z nasadov cvetic, travnikov itd.
tvrđke Wolfner & Weisz

na Dunaju

po cenah, da se ni bati konkurence.

Zaloga v Trstu:

Roberto Bambule
cvetličar
v Via delle Torri (Palača Diana).

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno inšerijo se plača po 1 nov. za besedo; za vsakratno in urejajo na se cena primerno znižja. Oglasi za vse leto za enkrat na eden stanajo po 10 glđ. ter se plačujejo v četrtletnih antecipatnih obrokih. Najmanj objava 30 nč.

V Trstu.

Posredov. Inica za potovanja.

Alojz Mojzetic Piazza Negoziante 1.
daje pojasnila za vsakršna potovanja in sprejema predplačila za obisk letošnje svetovne razstave v Parizu.

Krème.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljč. Postrežba točna, cene zmerne.

Pirih Ivan ulica Media št. 3, toči črna in bela vina in pivo prve vrste kuhinja izvrstna, cene zmerne.

Lozić Jurij Androna S. Lorenzo (za magistratom). Zaloga pristnega dalmatinskega vina po najnižjih cenah. Razprodaja od 5 litrov naprej. Na zahtevanje se pošilja na dom in na deželo

Potočnik Fran imagoštilno v ulici Ireneo št. 2, toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzel jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 2b. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, sveži kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pečivo. Postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni »Commercio« in »Tedesco« ki sta shajaljši Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogo drugih časnikov.

Zaloga dog in sodarski mojster.

Abram Fran Ulica S. Francesco št. 2. Trgovec z dogami in sodarski mojster, izdeluje vsakovrstne sode in posodo. Delo solidno, cene zmerne.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Novak Mihalj trgovec, ulica Sv. Caterina šte. 9, priporoča svojo zalogo kolonijalnega blaga na debelo in na drobno. Razpošilja na deželo proti povzetju.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro šte. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Mesar.

T. Zadnik mesar, ulica S. Francesco 16, postreže z vsakovrstnim mesom po zmernih cenah. Na željo pošilja na dom.

Mlin na par.

Valentin Skočir ima v ulici Giulia št. 309 mlin na par, kjer melje vsakovrstne tursčene moke. Trgovcem pošilja na dom točno in po najnižji ceni. Za zasebnike melje po nizki pristojbini. Za kakovost blaga se jamči.

Podučevanje jezikov.

Jurca Katinka v ulici Valdirivo št. 17 I. nads. podučuje doma ali zunaj francoski, nemški, slovenski in italijanski jezik v najkrajšem času po najnovjših metodah.

V Gorici.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumijivi krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n. ima izborna zaloga vsakovrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovaru in gotovih oblek. dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po najnovjši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se pripoča prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbništvom ter slavnemu občinstvu.

Pohištvo in meblji.

Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal, stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapacijami in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v vsi to stroko spadajočih del. **Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14.** Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL
Rafaella Italia
TRST - Via Malcanton št. 1 - TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

Voščilo (biks) in usnje.

Glavno zalogo voščila [biksa] družbe sv. Cirila in Metoda in tvorniško zalogo vsakovrstnega usnja ter vseh potrebnih za čevljarje ima Ivan Drufovka v Gorici na Travniku šte. 5. Podružnica v Sezani in Komnu. Naročbe se točno izvrše.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA
registrovano društvo z omejeno zavezo, v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr. v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega, če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6% in na vključbe po 5 1/2%.

Urduje vsaki dan o 1 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1.400.000. Poštuo-hran. račun št. 837.315.

Prva slovenska izdelovalnica mrežic za plinovo luč (Auer)
Javljam slavn. občinstvu, da sem odprl svojo izdelovalnico in prodajalnico nepregorljivih mrežic za plinovo luč (Auer) na vogalu Piazza Negoziante in Via dell' Arsenale
Uvažuję geslo: **»Svoji k svojim«**
se priporočam za obilne naročbe.
Dragotin Vitez

Šivalnih strojev tovarniška zaloga Ivana Jax-a
v Ljubljani
Dunajska cesta št. 13.
priporoča svoje priznane najboljše šivalne stroje za domačo porabo in obrtniške potrebe.

Cenilniki zastoj in franko

Dr. Karl Triller usoja se naznaniti, da otvori z dnem 1. marca 1900 svojo pisarno zopet v Ljubljani, Dalmatinove ulice št. 9 (večaj Tladovarskih ulic) v Družinski hiši.

Še nekaj tisoč
na suho cepljenih, popolnoma zaraščenih in dobro okorenjenih
t r t
raznih dobrih vrst, oddam spomladi t. l. iz svoje trtnice v Krškem (pošta in postaja Videm - Krško, Kranjsko.)
Vrste za bela vina: Ital. rizling, kraljevina, beli burgundec, žlahtina (spanjol) bela in rdeča, veltinec, moslavina, silvanec, plavec, grganja ter nekaj traminca in rulandca.
Vrste za črna vina: Portugalka, modra frankinja, istrski refosk, zametasta črna (kavščina), ter tirolske vrste: negrana in teroldigo; dalje nekaj črnega burgundca.
Podlaga je čista riparija portalis in rupestris monticola. Vrste so popolnoma zanesljive in čiste, nepomešana, ker sem dobil cepice in sloveče vinarske soje na Tirolskem.
Cene: Enoletne cepjenke à 10 glđ. 100 komadov. Dvoletne " " " 12 " 100
Ob enem z naročitvijo naj se mi blagovoli vpslati 25% are, Kdor naroči toraj za 10 glđ. trt mora vpslati 2 glđ. 50 kr. are. Na naročitev brez are se pri osebah, meni nepoznatih, ne bo oziralo.
Priporočam se sl. občinstvu, da me blagovoli v tem za občni blagor prekoristnem podjetju po možnosti podpirati. — Vsi, ki so lansko leto trte o mene naročili, jih ne morejo prehvaliti, kajti od 1000 komadov je komaj 1 izostala in vse dobro vspenjajo, da, mnoge so celo sad nastavile.
Embalaza se bo zaračunala po lastni ceni. Prevažanje do kolodvora se ne bo zaračunalo.
Dr. T. Romih
župan v Krškem (Dolenjsko)

Na stavišču „Serpentina“
v ulici Giulia št. 35 (tramwayska postaja)

Največi zverinjak (menažerija) sveta
zoološkim cirkusom,
odprt vsakega dne od 8. ure zjutraj do 10. ure zvečer.

Najslavnejši krotitelji in krotiteljice ter
Hat-Ju-wa
Čudežna gospica, ki kroti kače s petjem.

HÔTEL SUŠAK s 25 popolnoma novourejenimi sobami, z 1 in 2 posteljema

se otvori dne 1. marca t. l. na Sušaku.

Omnibus, ki prihaja k vsakemu dohodu vlaka, prevažal bo p. n. potnike po isti ceni, kakor reški.
Restavracija z izvrstno kuhinjo, domača vina iz velikih kletij župana blag. gosp. Vladimira Nikolića Podrinskega, kakor tudi raznovrstna druga vina.
Potnikom so na razpolago kočije in vozovi za prtlogo.
Od danes naprej dobi lahko že vsak potnik sobo v hôtelu, a po otvoritvi bo vse najmoderneje urejeno. V hôtelu se nahaja malo, a zunaj hôtela veliko kopališče.
Hôtel je posebno ugoden za one, kateri prihajajo v morske kopelji.
Sušak, v februarju 1900.
Spoštovanjem
Petar Marač, lastnik.
Uprava „Hôtel Sušak“.